



**Elektri- ja soojusenergia väiketootmine energiaühingulise mudelina
Eesti Arengufond, Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoda**

ENERGIAÜHISTU KUI TOIMIV ÄRIPROJEKT



energiaühistu

ÜHISTU - MIKS?

Ühistuline tegevus – huvitatud isikute koostoimes tegutsemine, eesmärgiga saada tegevusest tulu.

Tulu võib väljenduda erineval viisil - suuremas müügi mahus, madalamas tootmise omahinnas, madalamas tarbimiskulus, madalamas riskis Eesmärgiks on **efektiivsuse kasv**.

Millest tekib efektiivsuse kasv ühistus?

MILLEST TEKIB EFEKTIIVSUSE KASV?

Efektiivsus muutub ühistegevuses kahe teguri toimele:

SÜNERGIA **MASTAABIEFEKT**

Google: “energiaühistu” = 2900 tulemust,
“energiaühistu + sünergia + mastaabiefekt” = 6 tulemust

SÜNERGIA

συνεργός (kr. synergos) = koostöötamine

Summaarse (või lõpp-) efekti suurenemine mitme mõjuri koostoimel.

Samasuunalise koostoime tõttu on lõppefekt (sünergiline mõju) suurem kui üksikmõjutuste summa (liitmõju).

Sünergia on osapoolte ühistöös avalduv nähtus, kui koostegutsemisel saavutatakse paremaid tulemusi kui üksteisest eraldi tegutsemisel.

$$2 + 2 = 5$$

Sünergia ei sõltu tegurite arvust vaid koostoimest.

MASTAABIEFEKT

Tegevuse (tootmise) mahu suurenemisega kaasneb efektiivsuse kasv.

- sisendile suunatud mastaabiefekt
- väljundile suunatud mastaabiefekt

Tehnoloogiline mastaabiefekt:

- suurem süsteem on odavam võimsusühiku kohta;
- suurema süsteemi kasutegur on kõrgem;

Pooling / Grupiost

MIKS JUST ÜHISTU VORM?

LAHENDUSTE PALJUSUS

Ei ole olemas “uut naftat”. Taastuvate ressursside kasutuselevõtt toob kaasa energeetika lahenduste paljususe.



Lahenduste paljusus toob kaasa hajaenergeetika osakaalu kasvu.



“Rahvale lähemale” tulev energeetika tekitab vajaduse sobivate organisatsiooniliste mudelite järgi.

“Me soovime efektiivset energialahendust aga see ei ole meie põhitegevus ja me ei soovi sellesse süveneda rohkem kui hädavajalik. Lahendatagu....”

HUVITATUD ISIKUTE PALJUSUS

Energiaühistu võimaldab katta isikute paljususega seotud probleeme:

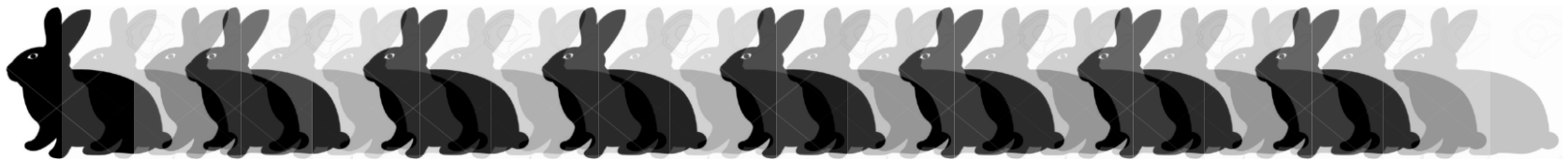
- ülesanne vajab lahendamist aga puudub huvi kontrollida tervikut;
- tulu ei akumuleeru ühistus vaid huvitatud osapoolte “taskus”;
- riski jagamiseks on vaja partnereid.

Osalused: 51% või 5,1% või 0,51%

RESSURSIVALDAJATE PALJUSUS

Ressursside vaates seisneb tulevik energeetika tulekus “maa alt” (fossiilsed) “maa peale” (taastuvad).

Kui maa all on ressursivaldajaid üks (riik), siis maa peal jaguneb ressurs **sadade tuhandete maaüksuste ja kümnete tuhandete ressursi valdajate vahel.**



Ühistuline konsolideeriv tegevus võimaldab muuta nii ressursi valdajate kui hankijate tegevust efektiivsemaks

KOKKUVÕTE

Sünergia ja mastaabiefekt on ühistulise tegevuse äriliseks mootoriks. Kui huvitatud osapoolte koostöös neist vähemalt ühte ei esine, siis on tegemist lihtsalt klubilise tegevusega.

Energeetika paratigma muutus, mis toob kaasa:

- lahenduste paljususe;
- ressursivaldajate paljususe;
- huvitatud isikute paljususe.

muudab ka energeetikasektori organisatsioonilist ülesehitust.

Energiaühistu võib olla lahenduseks olukorras kus osapoolte võit tervikuna on märkimisväärne, kuid igal osapoolel eraldi võttes puudub tugev äriline huvi.



Täna tähelepanu eest!

*Villem Vohu / villem.vohu@arengufond.ee
+372 5078607*